

CULTUUR IS GEEN 'DING' MAAR EEN PROCES

Cultuurtheorieën en wetenschappelijk onderzoek over cultuur gaan er sinds ongeveer een halve eeuw steeds nadrukkelijker van uit dat we cultuur niet mogen zien als een verzameling van objecten en producties. Het kenmerkende van cultuur zit in de betekenis die mensen er aan geven. Anders gesteld: cultuur is niet het schilderij aan de muur of de gekostumeerde acteur op het podium, maar de betekenis, het gevoel, de indruk, ... die zij maken op de museumbezoeker, het publiek, de recensent, de leerling, de samenleving. Die betekenissen, gevoelens, indrukken... liggen echter niet vast in de objecten en producties. Ze zijn ook niet statisch, maar erg veranderlijk. Cultuur moet daarom vooral worden gezien als een proces van omgaan met en interpreteren van de omringende wereld. Hoe iemand dat doet, zegt iets over die persoon. Waarom vindt de ene persoon een schilderij aangrijpend en de andere net niet? Het antwoord op deze vraag ligt niet zozeer in het schilderij als kunstobject, want dat is voor beide hetzelfde. Het heeft vooral te maken met het verschil in de verbeelding, de persoonlijke visie, het referentiekader, de kennis, de ervaringen van de individuen. Reflectie hierover is belangrijk. In die optiek vormt cultuur een spiegel voor ons denken. In wetenschappelijke termen heet dit het vermogen tot cultureel bewustzijn.

VIER CULTURELE BASISVAARDIGHEDEN

→ waarnemen: het leren waarnemen, ervaren en (her)kennen van cultuur

- zintuiglijk waarnemen
- ervaren en beleven
- memoriseren en herkennen

→ verbeelden: het leren voorstellen, uitdrukken en creëren van cultuur

- verzinnen en verbeelden
- lichamelijk uitdrukken
- creëren met materie en techniek

→ conceptualiseren: het leren labelen en duiden van cultuur

- begripsmatig benoemen / bespreken
- duiden en waarderen

→ analyseren: het leren ontleden, aftoetsen en verklaren van cultuur

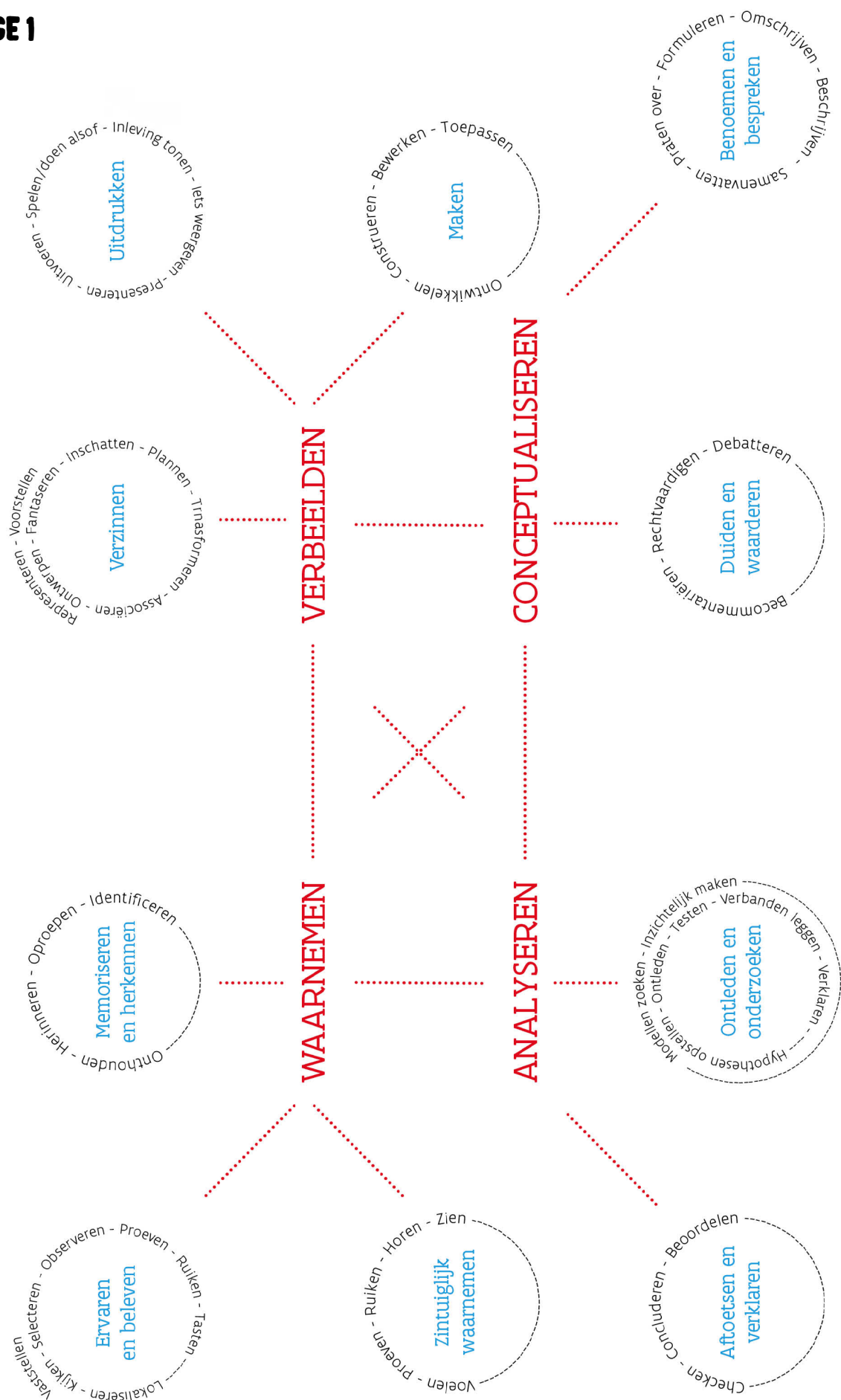
- ontleden en onderzoeken
- aftoetsen en verklaren

VIER CULTUURDRAGERS

- lichaam
- voorwerpen
- taal
- grafische tekens

Door de culturele basisvaardigheden bij je leerlingen te stimuleren via een mix van cultuurdragers leer je hen te reflecteren op de eigen cultuur en op andere culturen en scherp je hun cultureel bewustzijn aan.

Meer info over de theorie van CiS en praktijkvoorbeelden: www.canoncultuurcel.be

LICHAAM

Dans
Gebaren
Houding
Beweging
Klank
....

VOORWERPEN

Instrument
Apparaat
Sculptuur
Decor
....

GRAFISCHE TEKENS

Noten
Letters
Schema's
Vlaggen
Landkaarten
...

TAAL

Dialogoog
Nabespreking
Verhaal
Lyriek
Discussie
...